

Kweek van Hymenoptera-Aculeata, voorjaar 1968

door

Br. VIRGILIUS LEFEBER

Evenals in de drie voorgaande jaren heb ik me ook in de winter van 1967—1968 druk bezig gehouden met het verzamelen van dood hout, plantestengels, lege slakkehuisjes en bodemmonsters. Dit materiaal heeft deze keer „slechts” 38 species opgeleverd. Hieronder volgt een verkort verslag:

Prosopis confusa Nyl., *Anthophora acervorum* L., *Melecta punctata* F., *Osmia rufa* L. en *Osmia cornuta* Latr.

Osmia aurulenta Pnz.: slechts een ♂, Lanaye uit wijngaardslak.

Osmia bicolor Schrk.: een ♀, Lanaye, tuinslak.

Eriades florissomnis L. en *Trypoxylon figulus* L.

Trypoxylon clavicerum Lep.: zeven ♀ ♀, Lanaye, wilg.

Spilomena troglodytes Lind.: vier ♀ ♀ en drie ♂ ♂, St.-Pietersberg en Bemelen, paaltjes en meidoorn.

Stigmus pendulus Pnz.: zeer veel; *Stigmus solskyi* Mohr.: vrij veel.

Pemphredon shuckardi Mor. en *Pemphredon lugubris*.

Pemphredon lethifer Dhlb.: een ♂, Amby, paal.

Pemphredon rugifer Dhlb.: een ♂, St.-Pietersberg, paal.

Passaloeus tenuis Mor. (*gracilis* Curt.): elf ♀ ♀ en negen ♂ ♂, Amby, Maastricht, Bemelen en Lanaye uit paaltjes, es, meidoorn en *Philadelphum*.

Passaloeus monilicornis Dhlb. (*roettgeni* Verh.): twee ♀ ♀ en een ♂, St.-Pietersberg en Bemelen uit meidoorn en vlier.

Passaloeus insignis Lind.: drie ♂ ♂, St.-Pietersberg uit meidoorn en paaltje.

Passaloeus corniger Sh.: twee ♀ ♀ en een ♂, Bemelen en Lanaye uit es en paaltje.

Psenulus concolor Dhlb.: vrij veel.

Psenulus atratus F.: een ♀ en drie ♂ ♂, St.-Pietersberg, Kanne en Lanaye uit braam, es, paaltje, vlier en wilg.

Nitela spinolae Dhlb.: een ♀, St.-Pietersberg, weipaal.

Ectemnius cavifrons Thms.: vrij veel.

Ectemnius lapidarius Pnz.: een ♂, St.-Pietersberg, meidoorn.

Crossocerus capitosus Sh.: acht ♀ ♀ en 24 ♂ ♂, Maastricht, St.-Pietersberg, Kannerbos en Lanaye uit vlier, es en wilg.

Crossocerus podagricus Lind.: 17 ♂ ♂, St.-Pietersberg, Kanne en Lanaye uit paaltjes, meidoorn en wilg. Dit jaar geen enkel ♀!

Crossocerus ovalis Lep. & Br. (*anxius* W.): een ♂, St.-Pietersberg uit meidoorn. Ik dacht, dat dit een bodembewoner was!

Crossocerus ambiguus Dhlb.: veel.

Crossocerus leucostomoides Rich.: een ♀, St.-Pietersberg uit paal.

Crossocerus cinctus Dhlb.: twee ♂ ♂, Kannerbos uit vlier.

Rhopalum clavipes L.: 15 ♀ ♀ en 20 ♂ ♂, St.-Pietersberg, Bemelen en Lanaye uit meidoorn, wilg en paaltje.

Rhopalum coarctatus Sc.: 13 ♂♂ en 11 ♀♀, Maastricht, St.-Pietersberg en Lanaye uit vlier, *Philadelphum*, meidoorn en wilg.

Chrysis ignita L.: slechts een ♀.

Omalus violaceus Sc.: een ♀, St.-Pietersberg uit paaltje.

Odynerus reniformis Gm.: een paartje uit löss.

Summary

Hymenoptera-Aculeata bred from dead wood, stalks of plants, empty snail-shells and samples of earth collected in the winter of 1967—1968.

Maastricht, Brusselsestraat 38.

Nieser, N., De nederlandse water- en oppervlaktewantsen (Heteroptera aquatica en semiaquatica). Wet. Med. K.N.N.V. no. 77, 56 pp., 1968.

Van de Europese waterwantsen en oppervlaktewantsen bestaan zeer goede en uitstekend geïllustreerde determinatietabellen in de Engelse, Franse en Duitse taal. Deze tabellen zijn merendeels van recente datum, via enkele herdrukken door de praktijk gerijpt en daardoor up to date wat betreft de nomenclatuur en volledigheid der behandelde soorten. Het heeft zeker zijn nut om van deze literatuur een destillaat in het Nederlands te maken ten behoeve van diegenen, die zich met de studie van deze interessante insektengroepen gaan bezighouden. In de opzet: identifikatie der soorten mogelijk te maken, is NIESER volledig geslaagd. Hij geeft beknopte tabellen en talrijke lijntekeningen van bijzondere structuren, waarmee de ca. 60 soorten en het laatste larvestadium (door NIESER 5e instar genoemd!) van Corixidae vlot op naam gebracht kunnen worden. Tien goede habitustekeningen van R. KOEMAN verlichtigen de beschrijvingen.

De inleidende tekst, de systematische naamgeving en de toelichting bij de soorten bevatten echter talrijke slordigheden en onjuistheden. De faunistische, fenologische en ecologische gegevens zijn zeer onvolledig. Men mag aannemen dat de gebruikers van de publikatie hierin het meeste geïnteresseerd zijn. De vangsten vóór 1950 zijn samengevat in de Naamlijst en Vervolgen van RECLAIRE. Op weinig consciëntieuze wijze vermeldt NIESER enkele recentere gegevens. Ik doe slechts enkele grepen: *Mesovelia furcata*, „De macroptere vorm is zeldzaam, bekend van Vught, eind VIII, 1966, 2 wijfjes (NIESER)”. *Hydrometra gracilentia*, „de macroptere vorm komt voor bij Wageningen (J. v. D. MOLEN, mond. meded.)”. *Hebrus ruficeps*, „Macroptere vorm zeer zeldzaam, 20.IV.1964, 1 ex. tussen 300—400 aptere (NIESER)”. *Velia caprai*, „Macroptere dieren zeer zeldzaam, Winterswijk, Pika HWG [nergens aangegeven wat deze afkorting betekent, R. C.], 1967, 1 ex”. De lezer krijgt aldus een zeer onvolledig en veel te statisch beeld van het verschijnsel vleugelpolymorfie, dat in de meeste gevallen sterk afhankelijk is van milieufactoren. Ten aanzien van *Hydrometra gracilentia* wordt gesteld, dat de brachyptere (moet zijn microptere!) vorm bij ons gewoon is, waarbij verwezen wordt naar de levenswijze van *H. stagnorum*. *H. stagnorum* vindt men echter in sterk vervuilde biotopen, waar *H. gracilentia* ten enenmale ontbreekt. Van *Mesovelia umbricola* zegt NIESER, dat de soort in Nederland gewoon is. Het gegeven dat HIGLER (1962, *Ent. Ber.* 22 : 65—66) de soort voor het eerst in Nederland ontdekte, blijft onvermeld, enz. enz.

De literatuurlijst ademt dezelfde willekeur. Enkele van de m.i. meest essentiële publikaties ontbreken, terwijl de vermelding van vele referenties achterwege had kunnen blijven.

Het gehalte van de besproken Wetenschappelijke Mededeling zou aanmerkelijk gestegen zijn, wanneer de auteur van zijn contacten met kollega's meer geprofiteerd had in de manuscript-fase. — R. H. COBBEN.

